

SJEĆANJE NA RADOVANA VULINA

U januaru 1941. godine u Pištaline je za učitelja došao mladi svršeni učenik učiteljske škole Radovan Vulin rodom iz Seferovaca u Lijevču polju kod Bos. Gradiške. Pre Radovana u toj školi su bili učitelji: Danica Petrić, Milan Matijević i Adila Kaknjo.

Baš u to vrijeme kad je Radovan Vulin došao za učitelja, u jednom delu školske zgrade radio je Tečaj da domaćice (Domaćička škola) koji su vodile učiteljice Danica Vranješ i Elza Kubiček. Zbog oskudice u prostoru, Radovan je stanovao kod mene u parohijskom domu. Kako je on bio školski drug moga šuraka Milana Stanjevića, to smo se brzo sprijateljili. Naročito nas je zbližavala podjednaka zaljubljenost u literaturu, a donekle i politički nazori u odnosu na socijalno stanje u našem narodu. On mi je često čitao svoje pesme koje su bile protkane buntom protiv nepravde, nejednakosti, nipodoštavanja i izrabljivanja seljaka i radnika. Čak i u njegovim ljubavnim pesmama preovladavala je simbolika bunta i revolucije.

Medju njegovim književnim radovima isticala se drama "Na raskrsnici" ili "Na raskršću", za koju sam mu obećao napisati predgovor. Međutim, rat je prekinuo sve naše planove pa i pisanje predgovora i štampanje knjige drame.

Pored čitanja svojih književnih radova, Radovan je voleo da svira na violinu. Iako nije bio neki naročiti talenat za sviranje, on nas je ipak redovno uveseljavao i na taj način se usavršavao u muzici.

I tako smo u dokolici stalno razgovarali o literaturi, muzici i političkim, socijalnim i ekonomskim problemima tadašnjeg društva. Redovno smo se slagali da su neophodne radikalne društvene promjene ne samo u našem društvu nego i u svetu. Razgovarali smo i o međunarodnoj politici i događajima koji su se svakodnevno smenjivalo na pozornici ratom obuhvaćene Evrope. Bili smo svesni da se rat brzim koracima primiče granicama naše zemlje. Radovan je stalno isticao da je jedini Sovjetski Savez u stanju da se suprostavi osvajanjima sila Osovine i da stane na put Hitlerovoj megalomaniji. Bio je pristalica one grupe ljudi koji su čvrsto verovali u Sovjetski Savez, marksističku ideologiju i komunizam.

Pri takvoj njegovoj dubokoj veri u konačnu pobjedu demokratskih i socijalističkih snaga i mogla ubjeđenja da će pravda, istina i čovekoljublje pobediti, rastali smo se 6. aprila 1941. godine. Ja sam otišao u rat, a on je ostao u Pištalinama.

Teško je upoznati čoveka za svega tri meseca. Ja sam ipak upoznao dobrog, mladog čoveka, poletnog intelektualca, pesnika od srca, književnika u prvim godinama njegovog stvaralačkog rada i ~~narodnog~~ narodnog učitelja koji je obećavao dobar i kvalitetan rad na polju narodnog prosvetavanja i socijalnog preobražaja našega čoveka.

Možda je ipak najvažnije što sam upoznao dobrog čoveka, a on je to zaista bio i dokazao svojim čovekoljubljem, svojom neprestanom borbom i svojom smrću za visoke ljudske ideale.

Dušan Štrbac

Tekst prepisa spravili:

Mirna Kalokic
Bo Ananij

Tačnost prepisa ovjerava

Direktor Arhiva

Milovan Vukmanović
Milan Vlaisavljević

VUKMANOVIC

Napomena:

Štrbac Dušan bio je sveštenik u Pištalinama, rat je proveo u zarobljeništvu u Njemačkoj, a poslije rata radio je u Komisiji za vjerska pitanja pri Saveznom izv. vijeću.

